AZALPENAK

Urrutizkiña

LAUAXETA

Bazkunekuak, asko gintzan-arren, beti adizkide batzuk alkarrekin batutea giñan, Batzokiko aretotxu baten. Ezkondubak batzuk, bestiak ezkongiak, amaikatxu barre-egiten genduban. Alkarregaz gengozan bitartian, baña, beti bati-edo-bati ots-eg.ten eutsoen urrutizkiñetik.

—¡Ola! e? orain be emakume lirañen batek deitu-dautzu. ¡Beti "castigador"! Arrotuten zan au entzun ostian, ezkondub a zan arren, bere adi emakumiak egozala jakitiak, atsegin egiten eutsolako.

Urrengo egunean be deitu euskuben batzubei. Neuri be iru edo lau bidar ots-egin eusten, baña izparringiko arazoetzaz baño etzen, Gengozan gustijoi urrutizkiñez deitu euskuben, beti ezik. Gixon ona zan, baña itun antzean egoten zana. Geure barriketak entzuten ebazan, berak itz-gitxi egiñik.

Etxekuakaz ondo be etzala konponduten-edo esaten eben, baña etzan egija, Emazte maitagarrija eukon bai? eta erranak be aurpegi ona eg ten eutson. Zegaitik eguan ba, bekoki-baitz? Berari urrutizkiñez ez eutsoelako deituten?

Amaikatxu ganorabakokeri esaten genduzan geuk, urrutizk ñetik bateko ezkongaz besteko emakume liran bategaz itz-gendubala ta. Guzurra geyenean, baña olakoxe goruak gara!

—Jauna, urrutizkiñerik ost egiten da utzube, batzokiko otseiñak iñuan.

—Niri? Nork ordu onetan de:tuko?

—Emakumeren bat edo ixango da, barreka esaten geuntson.

Itun eguan geure gixona. Olako baten bere etxekuai adirazo eutsen jazoten zana, adizkide on batek. "Ara ba, au ta au jazoten yako batzokijan eta ondo litzake bijar-edo beituko ba zeunskijoe urrutizkiñetik." —Laster ots egingo dautsogu ba, or: baño besterik ezpada, erantzun eutson erranak.

Urrengo egunean be alkarrekin izketan gengozan, abertzaletasuna edo politika arazuak geure abuetan zirala.

Bakian gengozala, sartu zan batzokiko otseña: —Emen ete dago Z.'tar X.?

—Bai ementxe dago gustijok batera erantzun genduban.

—Urrutizk:ñetik dei egin dautsoe.

¡An ixan ziran astrapaladak eta barri ak! "Arranotan, iñoiz eztautzubela otsik egiten, baña orra or nor edo nork deitu dautzu.

—Barre egin gura ete daustazube gero?

—Zuaz ija egija dan edo ez ikusten...

Poz'k barriz etorri zan geure gixona. Beti itun egoten zanari atsegingarriren bat jazo yakon.

—Eta nork, deitu egin dautzu edo?

—¡Eztakit! Abots lirain batek zelan nagon itaundu daust. Sarri ikusten nabela txaide-ziar eta atsegin yakola neure itxura. ¡Olakorik etzat sekula be jazo! Baña nor ixan daiteke emakume ori?

¡Zeu zara emakumiak aurrez darozuzana! barreka erantzun geuntson. ¡Ola, bestalako zera zagoz!

Urrengo egunean be urrutizkiñetik dei egin eutstn. Laster juan zan eta emakume beraxek itz-egin eutson. ¡Auxe ziñistu eziña! Nor da baña emakume lirain ori? Abots samurragorik eztot entzun neure bixitzan!

Zorijoneko urrutizkiñak egunero de: egiten eutson eta geure gixon ituna aldatu zan oso. Izketan amorratuba zan, ta iñork baño berba geyago egiten eban. Olerki batzuk be egin euzan. Bere emazte ta errana ikeratuta egozan. Tamalez ez eutson labankeri lar egiten emaztiari. Beste aren abotsak soratuta eukon. Itz-egiten ebanian, aren goralbenak ziran. Emakume lirain ori aurkitu baneban neure bixitzan. ¡Baña orain belu da! ¡Ez jarraituko dautsot berak gura daben tokiraño! ¡Zelako abotsa!

—Baña nor dan eztakixu?

—Ezin dot igarri. Laster jakingo dot...

Aste bi edo iru igaro euzan amets atsegingarri areikaz. Aldatu yakun gixona, ta beste bat zala esango zenduban. Pozik agur egiten euzkun txaide-ziar. Akeita artzen lenengo etorten zan. Egunak juanda baña bere emaztiak igarri eban ari jazoten yakona ta dei egin eutson.

—Erdu gelara, neure amaren gelara, gauzatxu bat daukot zeuri ezateko ta. Ikaratu zan gixona, zer zan edo be.

—Joseba, aldatuta ikusten zaitut aspaldijon, amaren aurrian esan eutson emazte aratzak.

—Ez ba pozik nago zeben zorijontasuna ikusten dodalako. Enaz ixango pozez ba zeulako emazte bat ba daukot!

—Eztakit ba. Orain iru aste dira ta aldatuta ikusten zaitutau. Len ituna zintzan, ta ostera barritsu zabiltz. Abesten be ik usten zaitut. Olerki bi idoro dodaz zeure kutxan. "Emakume ametsgarri bati" buruban irakurri dot. Argitaldu egiskuxu zer jazoten yatzun.

—Ezer be ez.

—Ezertxu be ez? samurkiro erranak itaundu eutson. Batek edo batek ez ete dautzu urrutizkiñetik deituten?

—Ez, ez ba... zalantzan erantzun eutson...

—Ez ezta? Eta batzokijan zagozanian egunero neuk ez ete dautzut deituten eta neugaz ez ete dozu itz-egiten.

¡"Seguru" be batzokijan iñork ez el eban jakin gertakixun au! ¡Errenak dei-egiten eutsola egunero urrutizkiñetik!

Egunekua

EUZKERAZKO BELGUNTZAK

Bai irakurle, zuzen nago; ondo esan dot; gaur asiko dira, ba, Bilbao'n euzkerazko belguntzak.

Eta belguntzok Jon deunaren txadon politian ixango dira; ta belgundarijak, Uarte'tar Eusebi ta As'-ondo'tar Ander.

卐 卐 卐

Belguntzok, ba, rakurle, euzkerazko belguntzak ixango dira; itzaldijak euzkeraz; abestijak, euzkeraz ;agurtzea, euzkeraz; aotik urtengo daun arnasea be euzkeraz, ¡dana euzkeraz, irakurle, gustija euzkeraz!

卐 卐 卐

Abesti politak be abestuko dabez; abesti ederrak be entzungo doguz, eta ¡geuk abestu be bai irakurle!; ¿zega.tik ez, ba? ¡Geuk be abestuko doguz!:

"Josu artzain maitia
Dator gaur, didarrez;
Ardi-galduben billa
Arin ta negarrez."

卐 卐 卐

"Damuz eta negarrez
Nator ni zugana:
Josu; ¡damu-damu naz
Pekatu egiña!"

卐 卐 卐

Ez egon pekatuban,
Ez egon luzaro,
Damu ixan eztaxun
Gaiztok'jan gero."

卐 卐 卐

Eta abestijon oyartzuna Bilbao gustijan zabalduko da. Enparauko beste elexetara be abestijon durundotsa eldu egingo da, ba, ta Jon deunaren txadonatik at geratu diran euzko-bijotz epeletaratuta eurak zirikatuten asi.

卐 卐 卐

Eta zirika ta zirika bijotz kikildu otzitubak belgundarijen euzkerazko txonitzak entzuteko gogo-suz berotuta, negu-ixotzak kortako orma-zilluetaratu ebazan euli-ixoztubak uda-eguzki beruaren ukutubak biztortuta igituten dauzan antzera igituko dauz eta Jon deunaren txadon-b:diak-ziar ibilten imiñi.

卐 卐 卐

Eta Jon deunaren txadonan abestuten asiko dira, euzkerazko belguntz-abesti politsamurrak abestuten:

"Miren, arren, ba, gutzaz
Egixu erregu,
Erijotzako orduban
Ezkaitezan galdu".

卐 卐 卐

Ta abeslari barrijon abestotsak beste abeslari batzuk txadonaratuko dauz; eta arenak, beste batzuk eta beste batzuk.. Eta Jon deunaren txadona, ujoldi aundijetan etxaurreko oxiña bertaratubaz juakijozan ur gustijentzako lekurik ezta urak ganez eginda ikusten dan antzera, belguntzetara juakijozan euzkotarrakin ganez eginda ikusiko da.

卐 卐 卐

Eta eleiz-ataditik at, Gurutz-txaide-ziar zabalduko dan notintzea, euzko-notin utzezko kistar gudarozte bildurgarri biurtuko da, eta belgundarijak txadon barrutik esaten dabena, Arbeloa'ren abots-jasokiñak (altavoces) txadonatik atetiko gustijakanatoko dabe.

25.000 anei inguru dira gaur Bilbao'n euzkeraz dakijenak. Oneitatik baten bat ba'liteke elexa-zalia ez ixatia. Onenian bat baño geyago ixango dira elexiaren ixen:k entzun be gura eztabenak, eta eskertarrak josulagunetzaz egin dabena ondo eginda dagola esaten dabenak.

Onetariko bada-ezpadako basurda-tokirantz ogetabost aneitik anei bat jaurti daiguzan, ba; edo anei bateri gitxi ba'deritxazube, anei bi, iru, ¡amar anei!, ta ondiño be 15.000 anei geratzen gara Jon deunaren txadona beteta gero, Gurutz-txaidia-ziar Begoña'rako arri-mallatatik gorantz egiteko be.

卐 卐 卐

Gaur, irakurle, euzkerazko belguntzetara juateko eguna da.

—¿Nora juateko ustia dozu, gaur, irakurle?

—¿Ori be itandu? ¡Jon deunaren txadonara, gixona, euzkerazko belguntzetara!

—Neu be, ba, Goikua lagun dala, araxe nua; beraz irakurle, geroarte.

¡OLAKO OTZIK!

—Atzoko eguna ixan zan lako egun otzik, Markel, etxakijat iñoz ixango zuan:k be. Abotik urtetan yaustian arnasea be, urtenaz batera lekarraldotuta geratzen zuan, ba.

—Arnasa-barririk etxakijat, Mikel, baña ire sur-erpiñaratu duan txing:-garaunori beintzat ondo lekarraldotuta dagola esan leikek, eure burutzarrori deragitzakazan erañakaitik be dingil:zke duan lekutik eztok jausten-eta.

—¡Ze txingi ta ze ¡erretxiko! Gauzak euren benetako ixenakaz esaten oituretu biarko dok uik ulertutia gura ba-dok.

—¡Ezadi asarratu, ba, Mikel, ezadi asarratu, or "sur-puntatik" bera dingilizka daukuan "moko-tangadiagaitik" ixan dok-eta! ¿Ulertu deustak?

URIBITARTE'TAR IBON.

ERRIJETATIK

ABADINO

DEUN BALASI.—Deun Balasi eguna, eguna, urtero lez, aurten be, Elexan andikiro ospatu da: amarretan jaupa nagusia bertoko abeslariak erbesteko batzuk lagunduta ederto abestu eben; jaupa ostian Balasi deunaren onespena emon zan ta urrengo gorpuzkiñari mun-egiten.

Onegaz amaitu ziran eleiz-jayak, baña deun Balasi'ri ikustaldiz egiten etozanentzat gorpuzkiña egun guztian nun-egiten emoten eben, baita ganeko arratsaldetan be.

Eguraldi onak egin dauz-ta ozti asko-izan da.

Batzokian sartu-urten andia. Ezagun da errijak norartz egiten daben.

Abere askotzarik ez da izan perijan. Ijituak edo asto batzuk ostu be egin ebezan.

Ganeko egunetarako Erriko Udalak gertauta proba-lekuan arri indar neurketak egin ziran. Arri nausijaz ekin eutsenak ez eben egin akatz andirik; itxuria danez astunegia da-ta; bigarren arrija ostera txirikillan erabilten. Posturagiñak amaika estukura igaro eben.

Larunbat an mutil-ariñeketa asto ariñeketa. Gure-aña barre eg:n eban bakotxak.

Utsune bat aurkitu dogu jai-eralguntzan: pelota partidurik ez ipintia. Pelota-lekua alperrik egoala neritxon ta beste batzuk be orixe ziñoen. Onezkero urrengoan izan bearko dau, aurten lezko eguraldiak ba'dira ta orren arduradunai gogoak emoten ba' dautse.

Pelota-lekuko utsunea betetako edo, perija-lekuan betekadia euki dogu. Direktorioa sartu zanetik ona erriko plazan bertan lekua enion izan dautsie lotsabako orrei, aurten err.tarren zeresunakaitik edo andik alde eragin dautsie, baña perijaletzuan itxi. Zerezana gitxita ezta egin aurtengoaz-ta, urrengoan olako billoskeriai ez leuzkioe lekurik emon bear. Err:aren guraria orixe da, iñok ez dautse orrei ostaturik emotenda.

Ikuskizunok dirala-ta autu oneik entzun dodaz:

Zer jagok or perijalekuko txaboletan?

—Barruko barririk etxakiat baña, neskak prakakin, jerse manga bakoz ta txabelaz jantzita jent ari deika agertu izan dozak atadi baten; beste baten be gonaz, baña nabarmenkiro jantzita; goragoko ateburuan erderaz: "34 motivos que tiene el hombre para no casarse" Barruan barrukuak.

—¿Ta orrei be lekua emon?

—Errijari entzutia emoten ei dautse-ta...

—Nungo entzutia?, kendu baño. Orreik bar:k jaukok Abadiño antxiña-antxitzatiko entzutia, ta entzute txarrk etxuagu gura.

—Gobernadoriak gogorrian itxiazoko jeutsien-da.

—Agiñak bardiñduta jeukoaz bai, ta kontu orregaz Amamantonigana joadi, ez nigana. Gobernadoriagazkoa olako arloteak ezin euki leikiek, erriko agintariek baño obeto-ta.

—Baña gura eztabenak etxozak ikusten.

—Ez? Euk eztok ba esan atadian ikusi dokazala? Atadian orretara agertu ezkero, itxua eztanak ikusi egin bear.

—Barruko gauzak esan gura joat.

—Barrura gura dabena sartzen dala-ta, etxaukok agintariak billoizkeri orreik izteko eskub:derik, eragozteko eginbearra baño

—Gurasoak be zaindu leikiezak seme-alabak.

—Gurasoak ezin dozak seme-alabak eskutik artuta beti ibili-ta, erriratzen direanean agintariak bete bear jok gurasoen tok:a.

—Bai olan bear litzakek.

ITURBI.

MAÑARI

Igazitako astartian "Euzkeltzale-bazkuna"-ko jeltzale zintzuak "Kir:kiño" zanaren omen-jaya egiteko arturiko asmuaren izparra irakurtian asko poztu gintzazan. Olan ba, argiro ikusten da, ikasle mait:ak ziranak euren irakasle ona zanagaz eztirala aztuten.

ELEXKIXUNAK. — Igandian, Miren-alabak zortziretako mezan geure batzako Jaunartzea euki gendun. Eta aratuzte iru egunetan be, arratsaldetan, Gure Jauna agirijan zala Agurtza deunagaz egun areri jagokozan otoitzak egiñaz, eleixkizun ederrak egin ziran.

JUAN-ETORRI.—Bilbo'ra juan ziran Ozerin'dar Keperiñe ta Belakortu'tar Saturn:ne anderak.

—Lengo igandian egon zan Etxebarria'tar Markeliñ Mungia'ko mutilla.

—Bilbo'tik etorri ziran Kaltzada'tar Jone "Ormaetxe,,'ko neskatilla begikua ta Santurde'tar Andoni morroskotxua.

EZKOTZA.—Igaro zan larunbatian ezkondu zan Yurre'n, Kapanaga'tar Baleren emeko "Markue,,'ko mutilla, Totorika'tar Eusebe ango neskatilliagaz.

Zorijonak.

GEXORIK.—Egunontan gexorik aurkitzen da Bizkarra'tar Nikola (Azkondo'ko Mikolas). Arin osatu.

EGURALDIJA.—Lengo ast:etan eguraldi onak ixan doguz. Egun eder areitan, basoetan, soloetan eta baratzetan lanik asko eginda Orain ostera, edur-artian gagoz; eta otza nago.i dalako, lanak beste aldi baterako itxita, sutondoko bero gozuan oporketatxu bat egiñaz, orduak eta egunak barr.ketia ugeri dogula igaroten doguz. Ta edurra ta edurra jausten diardu.

KOKOMARRUAK.—Astartian, egunari antza ematiarren edo umien pozgarritzat, iru edo lau mutil kankallu koko jantzi ziran. Eta barrerik asko eragin eben. Eure k ala begira gengozanok gintzazan kokoagoak?

IDAZTIÑO BAT.—"Aurtarkuntza edo konfesiñoraño gertaera" deritxon liburua astartian eskuratu gendun. Liburutxu au, Gorostiaga'tar Euloji abade agurgarrijak datzirikua da; ta zelako ederra dan esan biarrik eztago.

Kistarrentzat, aurtorkuntzazko gauzak ondo ta ziatz jakitia a'n garrantzikua dan ezkero, iñortxok be onako bat barik ez-genduke egon biar.

Eta eskarrik asko idaztiñoa bialdu dausunari.

"EKIÑ".—Ixen polit onegaz astero argitalduko dan izparring txuba, astelenian lenengoz eskuratu gendun. Eta ederra ta polita eretxi geuntson. Bertan irakurten diran gauza txukunakaz gogoa atsegintzen da a. Asteroko onek, euzkeraz bakarrik berba egingo dausku; ta "Jaun-Goikua eta Lagi-Zarra"-ren aldez ekiteko asmuagaz sortu dan ezkero, euzkeldun guzt joen eskubetarako egoki-egokija ixango da. Bixitza luze-luzia opa dautsogu.

MAÑARIKO.

ZEANURI

GARIXUMEA. — Autz-egunean goxeko 6'tan ixan zan jaupan, oste gustiz andija ikusi gendun basetxeetatik etorrite'be Deun Ix:dor elexan.

NASKALDIJA. — Bilbo'tik etorrita, emen Ipiña'ko auzunian egun batzuk igaro ditu Azkue'tar Berbiz Mirena euzkaltzaindiko lendakari jaunak.

Iruña'tik etorr.ta egun batzubetan emen Sagarna'tar Jon.

Bilbao'tik etorrita Arimekortako etxantegijen. Aztorki Txabarri da Azkue mendigoxale errimiek.

ASTEROKO BARRIA.—"Ekin" agertu yaku dotore ta argi Jaungo:ko-Zale-bazkunak egiña irakurgai oso garrantzi-andikuak euzkeldun danoentzaz dakasku: Etxerik ezpadi geldìtu asteroko au erosi ta sendijari irakurri barik, danoen laguntasuna bear dau iraun dayen-eta.

BIZKAI ERKI BATZARRA DAN EGUNERAKO.—Emen ixentau da egunoretako Intxaurbe'tar Jon emengo ordelari.

DEYA.—Igande arratsalderako egiten yake Ipiña Altzuzta, Altzuaga, Uri, Otzerimendi, Azteria da Plaza'ko abertzaleai urteko gora-berak atonduteko 4'tan Batzok. danok.

Goikouri'tar Joseba'ren gogoaren aldez. Igandean (14'gaz eman) goxeko 8'tan txadon nagosijan ixango da jaupa ixil bat U. B. B. da E. A. B. eralduta.

EGURALDIJA.—Negu onek muzturra egertu dau. Len ixotzak ugari, be ugari ixan ba'dira: edurra be ziri-miri yausida ta mendijok zuri agiri dira. ¡Sukaldian egoteko lanko egunak!

ABERE-SANEURRIJAK. — Euzkal-Atal onen baztertxu baten ekarri biar laukaz izparr:ngionek ozko Bilboíko abere-ildegikuak egunero. Garrantzi andija dauke errijetarako onek.

BASERRITAR BAT.

DONOSTIA

EUZKO GASTEDIA.—Ostegunian egin zan batzar nagusian, asmo eder, ta txalogarriak, Euzko Gastedi unek artu ditu.

Jel azia zabaltzeko, gure gaztien artean, gar b:zia nabaitzen da. Gogo aberkoi ori, iraunkor izan dedilla ta, abertzaletasunak Donostin aurrera asko egin lezake.

E. ETXEA'KO ANTZERKI JAYAK. Gaur igandea, arratsaldeko 6'an, E. Etxea'n aldi ontako azkeneko eusko antzoki jaia.

Barriola jaunaren "Lagun txar bat", iru ekitaldi dun antzerki ederra antzeztuko da.

Jai ontarako, 16 urtetik beragoko nexka-mutilari sarrera galerazten zaioe.

URTEROKO ANTZOKI JAYA.—Urtero bezela, aurten ere, Joseba Deuna arratsalderako eusko antzoki jai bikaña. Victoria Eugenia antzoki ederrian, E. Etxea'k eratu du.

Iru ekitaldi dun antzerki aberkoia, Euzko Etxea'ko antzezlariak antzeztuko degu. Bere garaiz jai onetzaz jardungo gera.

EMAKUME ABERTZALE-BATZA. Donostiar emakume Abertzaliak, batzokia jarri na:rik, etxe billa dabiltza. Itzaldi abar, emakume artean abertzaletasuna sortu dedin, lanerako asmo osoak dituzte Bazkide asko dira, ta orla landu ezkero, erruzkoa izatera laxter iritxiko dira.

EUSKEL IXENA.—Zubimendi'tar Joseba euzkel idazle, olerkari ta abertzale onaren semetxoa "Mikel Joseba" euzkel izena ederraz bataiatua izan da. Zorionak

ATARRENF.

"LA GRANJA" ATXIKORIA

Txastau eta ikusiko dozube akeitik goxuena egiten dabela. Paketetxubetan gauza politak idoroko duzubez.

"LA GRANJA" Atxikoria - utsa akeitagaz bardin nastau ezkero akeitik gosoena egiten da, k:rijorik eztau artegatuten ezta urdaillik be. **"LA GRANJA"** onena dalako, eskatu egixube beti.

FLANTXOBE'TIK

ARRANTZAKO ARAZUAN GOMUTAZ.—Atzoko amasei arru besiguan pozera juan gozak gaur itxasura, ta skarrak "traiña" barruban ixan doguna atrapa dogu gaur aurtengo lenengo sardiñea. Itz onek esan daustez "Manu" arrantzale entzutetsubak bere espanetatik pozaz adurra darijola.

Neu arrantzako gora-berak jakin guria ixan be-ta, itandu dautsat arrantzale on oneri. —¿Ez aldozube "kala" gaur besegutan?

—Bai lagun bai... goxian lauretan itxasoratu gozak atzoko arrantzuen pozere.

Ogoño, ganian terral antzagaz "korreda" bota eta "nordesteraka" eldu gozak Okantzako "kala" muturrerarte, lenengo sondan eztogu ondorik jo, baña arraztada bat berantz emonda ur ederra topa dogu, berregun brasan "korda botan asi gara".

Ogeta amabi "tertza" barruen ixan-arren eztoguz bota ama-bost "katillo" baño. Ba, ba... egualdija be, ontzua ta, barruko "ixur dan" billurra neukan. Atzo erriko mandan bizkortxu ikusi nituzan eta sardiña usaintxuba.

Bakotxa beran palasa-jakija janda asi giñan "tirenta" pasan eta or seigarren "tuntux" ingeruan sentiten jarri giñan. Baña "korrenta" neikotxu gorantz ixan, be-ta, kordela gillapian sartundu ezin ondo sentidu, baña orraitziño amairu garren "tuntux:an" papardu edo arraiñ tartadia arin asma eban "Martiñak".

¡Audok erremintzia arraiñe sentitzen!

Arraiñik espada be, bai onek gixonan allinua poztu.

"Tirenta" pasaten amaitzuta ija edo igon gendun "latiña" eta or goyaz brankaz kanpora "korda" alan, geldi-geldika.

Amuskijak osorik datozela or besegu bat, onen beste papardu bat, arantzago kolaka, "tuntujak" arin datoz barrura. Baña geure garrantzija amairu garren "tuntujian" egon, eta andania barrurarte zeozertxun itxaropena geunken.

Emen dok "tuntujori" baña "Martiñan" "pronostikuak" porrost egiten deusku. ¿Nun dosak Martin zuk sentidu dozuzan arrañak ba?— ¡ Martiñek ostera "korrentan" atxakija emoten deusku!— Beiñ "kordia" barruan gendula batu "latiña" eta "Laga" barrun billa etor giñan geldi-geldika eguzki epeletan "tertza" libran erriko mandan.

Iru arru ezkaztxu ornidu doguz basegua; papardua ostera jateko laña bez, eta "kolakak" katuri gonbitxu eiteko beste.

Or Bermio-Izaroaz gatosela "kabreratik" barruko eskiñada ingeruan aparrak agertzen dirala ta, aurretik zarata egin eusten. ¡Bai ariñ asma be! "ixurdan" altza-kuiua. Barruraska laster asi ziran eta "pepular" ingiruan bai "janguria" ederra be.

Alakoren baten—"braunt" "ixurdiak"—"zanga" "koprik" eta itxas-txo ijak! eta gorri ederra eguzkipian. Erriko mandia artunda zabal-zabal bota neutsa norraitziño... "ixurdiak" berak lagundu be, eta txikotera arritxu bi, botiaz arrain gustija zan barrura. Bein beyak jota barruban gunduzan ezkero asi giñan sakua eg ten eta... "Txardangorik" barruban ez... ¡Olakorik! Eskerrak gorri txikitxuba ixan zana erremuaz atondu gendun saku ori.

Uste genduban ogeta amarren bat arru ete egozan baña gorrija batuntxu egon be-ta berrogeta amasaspirarte eldu ziran.

—Ederto Manu-sard ña... eta besigu... Zeu beti arrantzale artian maixu. Bai, ba... ondo ikasija nekez astu eta arrantzuaz jan bir dabenak sarri "intziñotxua" buruan biar ba.

OGOÑOPE.

"Berriz ere bide berriaz"

"Lauaxeta" euzkar olerkile argia, mindurik agertu zitzaigularik EUZKADI'tik; nere maite batek esan zidan: "gisa untako eztabaiat deusetako on ez d:re eta euskararentzat ondorio onik ez dute".

Baiki-baiki; ni beti bañoka ib:li bearko ¡edo ni, nere buruaz artua ote nago! Ala bada, barkatu "Lauaxeta" adiskidea.

Batzuetan; bidea uts eginik dabilelarik ere, egin daiteke bide: ikusagun, aldi untan, zerbeit erdietsi ote dugun edo erdietsi dezakegun.

Euskaraz ikasten asi nintzenean, euskaraz idatzi bear ginuela aalginuen bezala uste nuen.

Leen leenetik ori egin nuen eta orduko ene euskar lan zenbeit berrirakurtzen dutanean begi anditze naiz aalketurik.

Ora ko euskar idazleak argituago eldu dire eta oken artean euskaldun berriak geiago direlakoz, nik uste, bide berrietan barna ibiltzeko kontuz bear dugula eta orgatik esan ditudanak esan ditut.

Ongi da, euskaldunek euskaraz idatzi dezaten; baño orai ez gaude leen bezala, oiturarik gobe.

Irakurgai asko daukagu; nik ez dut astirik egunero artzen ditudanak irakurtzeko.

Aldez ongi eta aldez makur; batek, euskararen alde aalduena egitea, eder da; baño euskararen edertzeko, euskaraz ongi ikasteko etzait bidezkoa. Bedere, ikasi bear dugun ura da euskara garbia berexten.

Eta ori ¿nork irakatsi eta nork erak utsi.

Nere eztabaiaren elburua, orixe da.

Nere irizpideko; euskal-atalaren; euskal asterokoen eta euskal orrien egile leenak edo eken zuzendor ak dira, irakailegiraz onetsi bear ditugunak.

Euskal ikaspidea dela bide; euskal idazle omen andikoak direla on-bide; Altube' tar jaunaren "Erderismoz" delako idazkia, edo nik dakita zer.

Nola nai-den dela, bearrezkoa dugu "euskaraz ongi idazteko bidea".

Ni bezalakoek, euzkaldun arrontek, euskara garbia berexten dugu, dautzutean gozo zaigularik eta aditzean eder. —Oraiko aldian, ori ez da aski; araudi bat bearrezkoa dugu arazo untarik zerbeit egiteko.

Nik uste, oraiko euskal-idazle geienen galbide andiena erdararen autzera euskaraz egitea nai; edo orrelako lanen ederrestea.

Bide berrietan barna ib:ltzeko ¿ez ote da bearrezkoa leenik euskarak dituen bideen jakitea? —Gai berrietan ibiltzeko ¿bearrezkoa ote da bide berri egiten ari?

Uste baldin badugu, ora ko euskal idazleetan, badirela, gai direnak euskaraz egiteko, "Dante", "Cervantes" eta olakoek beren izkuntzetan egin zutena; nere zorionik beroena eken alderako eta euskararen alderako.

Aspaldidanik olako baten begira nago lakoz; ori zaitelako, euzkar-izkegi guztien bateratzeko b:de egokiena eta euskararen idazkera landu bat (lengua literaria) egiteko.

"Lauaxeta" adizkidea; buru oneko euskar idazle zaitugu eta euskararen alderako nor naiek bezenbat lan edo geiago egiten duzulako; argi erakutsi duzu gogoz eta maitatasunez ari zarela eta orgatik nere esan ak on-aldetik artu dituzulakoz, eskerriz beroenak Jainkoak dizula.

LARREKO.

ARZENIEGA'TIK

Erderaz baño ez da egiten Araba'ko erri ontan. Illabete asko ez da, emengo gaste batzubei bururatu jakaen batzoki bat ipintzia, eta jo batera eta jo bestera, naiz etsai gogorrak agertu gaur batzoki ederra daukagu.

Zorijonekuak bai zubek burrukan egin biarrian agertu zarienok eta Jaun-Goikua eta Lagi-Zarra bijotzean daukazubela, aurrera urten dozubenok.

Agate Deun aurregun:an ¡zorijoneko illunabarra erri ontan! aterik ate abestubaz gure abertzaliok ibilli ziran.

Euzkeraz abestu eben Agate deunaren abestiak eta danai bijotzak zabaltzen yakezan pozez.

Errijak, mendijak geure abixenak eta abar esaten doskube gure antziñekoen ixakera, euzkotarra ixan dala, eta emengo gastiak konturatu dira ta orregaitik abestu eben euzkeraz.

Jarrai ba bildur gabe euzkera eta antxiñako oiturak ekarri arte. Eta orain abestu.

"Azkatasun eguzkija
basotik urten da."

KIRTENA.

ETXE TA LURR SALDU-EROSTIA

Etxien-gain diru arrtu-emotia

INTXAURRAGA'tarr P.

Bilbao-Bailen, 3-2'g. 11.685 Urrutizk

ZARAUTZ

ITZALDI ABERKOYA.—Aurreko larunbatez itzaldi aberkoi bat ixan genduan gure Jel batzokian. Berandu iragarri zalako edo, jendeak etzuan aitamen aundirik emen jai aldi orretzaz. Neroni erre ezjakiñ nitzan; esnuan uste egun orretan itzaldir:k zanik. Oitura dedan bezela, batzoki aldera bira bat egitia oldoztu nuan larunbat arratsez. Sartu nitzanerako, aurreko aldera begiratu bat eman eta an, ikusten det su ta gar mintzatzen dala, Erreta'tar Mikel abertzale bikaiñ eta jakintsua.

Euzkadi gure aberria nola dan garbi agertu zuban, Gure irakasle Sabiñ aundiagaz mintzatu zan, eta berarekiñ biltzen ziraden denbora aiek aitatu zituan, euzko araudi edo estatutoari bi ekiñaldi eman zizkion, garbi azaldurik zer aurrerapen daukagun alderdi oiek geureganatuta, baita ere esan zuban geure etxea zaitu bear degula ondo, gero auzubari lagundu bear bazaio lagundu, baña aurena etxea.

Nola tartetan ala bukaeran bapo txalotua izan zan. Ondoren Euzko Abendaren Ereserkia abestu zan, berarrekin jaiari bukaera emanez.

NASTE BORRASTE. — Tolosan egin zuan bere agertaldia :ñauteri egunez, euzko usai utza duan lagundi aiai onek. Tolosarrentzat jai aldi gogozkoa zala derizkiogu. Txaloa oranko entzun genduan beintzat. Barrena'tar Arantza'ren olerki esate ura oso gogozkoa izanduzan ikusle edo entzule guztiantza Donok'tik jetxitako ai :-geru bat zirudiñ. Besoak zabalduta arnaska estu batez Euzkadi'n larritasuna agertzendu; euzko izaera galtzea bear bada. Aitzgorrik artu gaitzala azpian dio.

Tolosa'k nola utzi txalotu gabe aren jardun gozagarria bera zanik olerkarien seaska? An bildu ziran entzulien biotzak alaitu ziran eta esku guziakak alkar jo zuten, burrunda alai arek luzaruan irzunaz. ¡Begondaizula Arantza!

Gañuntzeko ikuskizun eta abesti guztiak, ere bapo txalotuak izan ziran. Zorionak beren zuzendari Muxika'tar K. Nikola margolari ospatsuari, eta Arroitajauregi'tar Endika ereslari askarrari.

EZKONTZA.—Igaro dan astelenez ezkondu ziran: Alberdi'tar Emilen ta Arregi'tar Abeline abertzale zintzoak. Urte askuan uztarri ortan zoriontzu izatea opa dizutet.

GUDARI. — Gudaritzara juan dira: Aranburutar Modesta ta Amilibia'tar Joseba mutil gasteak. Orko egitekuak egin da lenbaitlen biurtu zeben txokora.

BASARRI.

EDURRAREN POZA

Mendi goiko galurrak
zuritu dauz edurrak,
Zuritasun arek pozik
zabaldu daust bijotza.
Luma legez zerutik
yatorku edur otza.
Lur baltza zuri dago,
zugatzak ameslari...
Lur zuri, mendi zuri,
baña neu argijago.

Odei motrollo baltzak
ipar aldeko otzagaz
dakarz negar malkuak
eurijen tantadakaz.
Leyo ertze barrutik
beg:ra gentzaz nago
parra-parra zerutik
edurra jausten dago.
Airez axe gogorra
basuan axe-ujuak.
Trumoyaren tanborra
tximist argi lerruak.
Baso ta otartiak
mendiko goi ganiak
bai daukoz zuritubak
edur dirdiratsubak.
Zeruba urd:n udiña
danok ikusi daigun!
Edur zuri panpiña
maite ixan dagigun...
Gero eguzkijaren
mosu samur leunagaz
goiko izpi bigunaren
ma tasun laztanakaz,
mendiz dator negarka.
mar-mar soñu samurra
daukozu ene edurra!
Mendijari agurka
berantza zatorz arin.
Zeu zayakun atsegin!
Udabarrijan gero
basuak aseturik
jantziko dau gozaro
yantzi, lorazbeterik.

¡Noxian bein ona ixuri
naiz egun gitxirako.
Edur garbi ta zuri!
gustijon gogorako,
umetxu gastiaren
poztasun beterako.
Otza ba ixan arren
baitzara onerako.

Madariaga'tar Markelin'i

Odolak eztau ukatu
nai eta geuk estáldu
olerkarijan suna
"Beitik" euki biar dau
eder zaletasuna,
abestu gura badau.
Sarri irakurten dodaz
zeure itz-neurtubak pozaz,
Markelin ta emaztia
neure senide onak,
zubentzako ba: duaz
neure gaurko olerkija.

ERLETXUBE.

ACADEMIA PASKA

DE CORTE Y CONFECCION

Enseñanza rápida, la más perfecta conocida hasta hoy. Dirigida por la **emakume Justa Batarrieta**

SE ADMITEN INTERNAS.

Horas: 9 a 1 y de 3 a 7. Especiales 7 a 10 noche.

Fueros, 6, 3.º, Esquina Arenal.

ACADEMIA DE CORTE DE PARIS

para señoras y señoritas. **Sistema Lizarriturri.** Se enseñan sombreros, corsés-fajas. Se dan títulos profesionales.

Directora, señora viuda de Bilbao, **Alameda Urquijo, 22, 3.º derecha.**